

N. GÓMEZ LLAUGER, *Sèneca. La vida feliç*, Angle Editorial, Barcelona, 2009, 102 pp. [ISBN: 978-84-96970-11-3]

Aquest llibre en format en butxaca recull un dels tractats més importants del filòsof cordovès Sèneca adreçat al seu germà Gal·liò. *La vida feliç (De vita beata)* repassa els principals fonaments de la felicitat des del punt de vista estoic i proposa un *modus vivendi* més a prop de la natura, de la virtut i del món espiritual i allunyat dels plaers i de l'amor excessiu per les coses mundanals, perquè «la felicitat veritable es troba en la virtut» (p. 64). Tot i això, també s'ha interpretat com un intent del filòsof cordovès per a justificar la seua posició privilegiada sota el regnat de Neró.¹

En primer lloc, trobem una breu introducció de la professora Gómez Llauger en què es fa una ràpida repassada de les principals peripècies vitals de Sèneca i s'analitza el context històrico-literari de la seua producció i en especial d'aquest tractat escrit vers l'any 58 d.C. Les 11 pàgines de la introducció resulten particularment útils a aquells lectors poc familiaritzats amb la matèria o que simplement han oblidat la situació de Sèneca a la història de la literatura llatina. A més, al final de la mateixa tenim una petita bibliografia on es recullen les edicions i les traduccions en llengües modernes més importants de l'opuscle, juntament amb altres referències bibliogràfiques d'altres autors llatins traduïts al català com ara Ovidi, Tàcit o Virgili.

La traducció, com l'autora ho indica a la nota inicial, segueix el text llatí de l'edició oxoniense de Reynolds del 1977 i està dividit en dues grans parts: la primera dedicada a esbrinar les característiques principals de la vida feliç (pp. 25-65) i la segona a analitzar el paper del filòsof a la societat del seu temps (pp. 67-102). Potser caldria també un espai reservat a la transmissió i la recepció d'aquest opuscle a les literatures posteriors², tot i que el format de la col·lecció segurament no permet una major extensió. La traducció, tot respectant les especificitats pròpies del llenguatge filosòfic,

¹ M. Griffin, *Seneca: A Philosopher in Politics*, Oxford, 1992.

² Existeixen ja diversos estudis sobre la influència del *De vita beata* sobre algunes èpoques, autors i obres concretes: A. Rothe, *Quevedo und Seneca: Untersuchungen zu den Frühschriften Quevedos*, Genève, 1965. L. Zanta, *La renaissance du Stoïcisme au XVI siècle*, Genève, 1975. L. Fothergill-Payne, *Seneca and Celestina*, Cambridge, 1988. L. Fothergill-Payne «Sèneca y *La Celestina*» en S. López-Ríos (ed.), *Estudios sobre la Celestina*, Madrid, 2001, pp. 128-136.

aconsegueix traslladar al català tot l'oceà de conceptes estoics que el filòsof cordovès ens exposa a aquest breu opuscle i provoca al lector un gran goig literari i una agradable sensació, d'acord amb el contingut del text.—ÁNGEL NARRO SÁNCHEZ. *Universitat de València*.